1118

~~L'[illegible]~~

~~[illegible] enfant~~

on a no commencé
vendredi au soir

XIIII Com
3
13=28

Boprem
Mey

pimece

a Sire la a Sami e

preuu

mepuda sei

[illegible]

[illegible]

Itzak VALABREGUE

1713
HAND BOOK
FOR
SHOCHTIM
CARPENTRAS

שאלה

מה ענין לשחיטה זו ומהיכן נפקא

תשובה השחיטה היא מצות עשה מן התורה דכתיב וזבחת מבקרך ומצאנך מכאן ראיה שצריכים שחיטה אך פרטות הדינים אסמכוהו אכאשר צויתיך הלכה למשה מסיני :

שאל מי הם הבעלי חיים שצריכים שחיטה ומי הם שאינם צריכים :

תש׳ בהמה חיה ועוף צריכים שחיטה בהמה דכתיב וזבחת מבקרך ומצאנך חיה דכתיב כאשר יאכל את הצבי ואת האיל מקיש צבי ואיל לפסולי המוקדשים מה פסולי המוקדשים טעונים שחיטה אף חיה טעונה שחיטה עוף דכתיב איש מבני ישראל אשר יצוד ציד חיה ועוף מקיש עוף לחיה מה חיה טעונה ש׳ אף עוף טעון שחיטה דגים וחגבים אינם טעוני

שחיטה וסמך לדבר הצאן ובקר
ישחט להם ומצא להם ואם את
כל דגי הים יאסף להם שמ בהמה
טעונה שחיטה ודגים וחגבים באסיפה
בעלמא סגי :

ש' אם הכל שוחטים או אם יש
היפרש ביניהם לכתחלה או
בדיעבד :

תשו' הכל שוחטין לכתחלה אפילו
נשים ועבדים וכל אדם -
אפילו אין מכירים אותו שמוחזק ל
לשחוט שלא יתעלף מן הדם וגם
אין יודעים בו שהוא מומחה ויודע
הלכות שחיטה ומותר ליתן לו -
לכתחלה לשחוט ומותר לאכול
משחיטתו שרוב הרגילים לשחוט
הם בחזקת מומחים ומוחזקים בדא
כשאינו לפנינו אז מותר לאכול
משחיטתו וסומכין על החזקה אבל

אם הוא לפניו צריך לבדקו אם הוא
מומחה ויודע הלכות שחיטה אבל
אין צריך לשואלו אם נתעלף אם
לאו :

שלה השוחט צריך שידע כל
חלוקי דינים או לאו :

תש׳ אין צריך שידע כל חלוקי
דינים ואם אמר על דבר
זה הייתי מסתפק ושוטה קרינן ביה ש׳
שפיר יודע עד שיאמר על האסור
מותר ועל המותר אסור :

ש׳ מי שיודעים בו שאינו יודע
הלכות שחיטה אבל שחט
לפנינו ד׳ או ה׳ פ׳ שחיטה ראויה והגונה
ושחט אחר כך בינו לבין עצמו מהו :

תשו׳ שחיטתו פסולה אפילו ש׳
שאלו לו עשית כך וכך ומתוך
תשובתו נראה ששחט כראוי אין
לסמוך עליו אפילו אמר ברי לו
ששחטתי יפה :

שץ סומא מהו לאכול משחיטתו

תש סומא לא ישחוט אלא אחרים
רואין אותו ואם שחט –
שחיטתו כשירה :

שץ התחיל פסול וגמר כשר או –
איפכא מהו :

תש אם התחיל הפסול לשחוט
בדבר שעושה הבהמה נבילה
כגון בוושט או ברוב הקנה פסולה
אבל אם התחיל הפסול בחצי הקנה
וגמר הכשר כשירה :

שץ מי הם הבהמות שהשחיטה
אינה מועלת בהם ונקראות
נבילות בחיים :

ת' הם ששה וסימנן ימק נגו ירך
מפרקת קנה גב גבתרא וושט

ירך. בהמה שניטלה ירך שלה –
וחללה עמה עד שתראה
חסרה כשתרבץ וה"ה לחיה ועוף צ״ו

בחיים
נקראים נבילות ואין השחיטה מועלת
בהם כלל:

מפרקת — בהמה חיה ועוף שנשבר
מפרקתן ורוב בשר עמהם
הם נבילות בחיים שכן כתיב בעלי הכהן
ותשבר מפרקתו וימות:

קנה — שנסדק לארכו ואם נשתייר
ממנו משהו למטה ומשהו
למעלה במקום הראוי לשחיטה כ
כשירה ואם לאו נבילה בחיים ואם
נפסק רוב חללו נ"כ נבילה בחיים ואין
השחיטה מועלת בהם כלל:

ישט — מפני מה כשנסדק לארכו
די שישאר ממנו משהו
למעלה ומשהו למטה וכשנסדק
לרחבו כשיש ברוב החלל נפסק
נבילה:

תשובה — מפני שכשהוא באורך
כל זמן שהצואר נמשך

הסדק הולך. וסוגר הילכך הדר חלים מה ש
שאין כן ברחבו הילכך כשיש הרוב –
נפסק נבילה :

גב בהמה חיה ועוף שנקרעו בארכן
מגבן כרג הרי הם נבילה בחיים :

גסתרא בהמה חיה ועוף שנחתכו לרחבן
ונחלקו לשנים ופי' גסתרא גסיתרי
והיא מלת מורכבת וכיון שנחלקה לשנים
הרי זה נבילה בחיים ואין השחיטה מועלת
בהם כלל :

וושט שנקב במשהו טריפה :

שין הכל יודעים שיש שני עורות
לוושט החיצון אדום הפנימי
לבן אם נהפך הוושט במראיו ונמצא חיצון
לבן ופנימי אדום או שנמצאו שתיהם
אדומים או לבנים מהו :

תשו באיזה אופן שיתחלף טריפה :

שין באיזה אופן בודקין אותו
לראות אם נקב :

תשובה הוושט אין לו בדיקה מבחוץ
אלא מבפנים וכיצד בודקין –
אותו הופכין אותו אם יש עליו טיפת דם
בידוע שעקב טריפה :

ש׳ כבר אמרנו שיש שני עורות
לוושט עקב זה בלא זה או
זה שלא כנגד זה מהו :

תש ארבעה איברים יש בבהמה
חיה ועוף ובכל א׳ מהם יש ב׳
קרומות וסימן קרוס קרקבן ריאה וושט
מוח ודינם שוה לכלם חוץ מהוושט ·
כיצד הקרקבן והריאה והמוח אם נקבו·
זה בלא זה או שלא כנגד זה כשירה ·
עד שינקבו זה כנגד זה וטריפה ·
אבל בוושט אם נקבו שתי קרומות זה
שלא כנגד זה טריפה הטעם בזה שכיון
שאכלה פגע בוושט פעמים דמתרמי
אהדדי ונמצאו הנקבים זה כנגד זה
ולפיכך טריפה :

ש׳ השחיטה צריכה כוונה או לאו :

תשובה שחיטת חולין אינה צריכה
כוונה:

שא׳ הטיל הסכין בידו או ברגלו שלא
בכוונה כלל ושחט מהו:

תש׳ שחיטתו כשירה ואם נפלה מעצמה
פסולה דבעינן כח גברא:

שא׳ נעץ סכין בכותל והעביר שם צואר
בהמה חיה או עוף עד שנשחט
מהו:

תש׳ אם צואר הבהמה למטה והסכין
כשירה ואם צואר הבהמה למעלה
מהסכין טריפה שמא תרד הבהמה על
הסכין בכובד גופה ותחתך בלא הולכה ו
והובאה ותבוא לידי דרסה ובעוף בין שיהא
הצואר למעלה בין שיהא למטה כשירה:

שא׳ קבע אדם סכין בגלגל של אבן
או של עץ ומסבב הגלגל בידו
או ברגלו ומשים שם צואר הבהמה או
העוף עד שנשחט מהו:

קשוני כוה:

תשובה כשירה אבל אם המים המסבבים
את הגלגל ושם צואר הבהמה
כנגדו ושחט שחיטתו פסולה אבל אם
פתר אדם אמת מים וסבבו הגלגל ושחט
בסביבתו כשירה בריעבר בדא בסביבה
ראשונה שהיא מכח אדם אבל בסביבה
שניה ולאחריה פסולה שהרי לא בא
מכח אדם לא מכח המים בהלוכן :

שי׳ באיזה זמן כשר לשחוט ביום
או בלילה :

תש׳ לעולם שוחטין בין ביום בין בלילה
בדא בלילה כשיש אבוקה נגדו
אבל אין אבוקה נגדו או ביום במקום אפל
לא ישחוט ואם שחט שחיטתו כשירה :

שי׳ אם שחט את המסוכנת בלילה
ולא ידע אם פרכסה מאי :

תש׳ הרי זו ספק נבלה ואסורה וכתב
הריק ז״ל שגדולי החכמים
לא היו אוכלים מן הבהמה שממהרים

לשחוט אותה כדי שלא תמות אע״פי
שמפרכסה בסוף השחיטה :

ש׳ באיזה מקום ראוי לשחיטה בבהמה
חיה ועוף :

ת״ש קימא לן הלכה למשה מסיני דשחיטה
מן היצואר דהיינו הקנה והוושט :

ש׳ מה אנו לומדים שראוי לשחוט
הקנה והוושט :

ת״ש קיימא לן דשחיטה מן הקנה
והוושט משני פ׳ הבאים כא׳
וזבחת ושחט הוושט ראיה מפ׳ וזבחת
במקום זבות המאכל והמשקה שם
חתוך והקנה ראיה מרכתיב ושחט במקום
ששח דהיינו קנה והוושט :

ש׳ כמה שיעור השחיטה בבהמה
חיה ועוף או אם יש היפרש
ביניהם לכתחלה או בדיעבד :

ת״ש שיעור השחיטה לכתחלה
לשחוט שני סימנים בבהמה

חיה ועוף הלכה למשה מסיני ובריעבד
רוב א בעוף ורוב שנים בבהמה וחיה :
שא מנין שרי רוב א בעוף ורוב שנים
בבהמה בריעבד :
תש דכתיב וזבחת כאשר צויתיך רת
כשר א שנים רוב רל רוב אחד
בעוף ורוב שנים בבהמה וחיה ושני סימני
אי צריך שיהיו שחוטים בהולכה ובהובא
כל מה שאיפשר
שא מי הם הלכות שחיטה :
תש הם ששה אב ג ד ה ו אלף
רוב אחד בעוף בית רוב שנים
בבהמה ג מדות בסכין ד קרומות ב
בריאה ה שהיה דרסה חלדה הגרמה
עקור ויו ירך מפרקת קנה גב גסתרא
ושט :
של היכן למדנו הולכה והובאה מן התורה :
תש למדנו הולכה והובאה מן התורה
משני פסוקים כתוב א אומר חץ –

שחוט לשונם ופסוק אחר. זהב שחוט
ואמרו. ז"ל מה חץ בהולכה כשזורק אדם
חץ מתקשת גם כן השחיטה צריכה
שיהיה בהולכה מה זהב כשמושך -
הצורף מהכלי שהוא עשוי נקבים -
לעשות ממנו. חוט מושכו אצלו ב
בהובאה כך השחיטה צריכה שתהיה
בהובאה:

שא' שחט והתיז את הראש בבת
אחד בהולכה או בהובאה
מהו:

תש' אם יש בסכין כמלא שני צוארי
מצוארי הנשחט כשירה
ואם לאו פסולה שמא יבא לידי דרסה:

שא' קנה שהיה חציו פגום והשלימו
לרוב מהו:

תשו' שחיטתו כשירה:

שא' איך משערים את הרוב:

תש' אמר הרב ריק הרוב שאמרנו
הרוב שאמרנו לא ישערו -
בלבו ולא באומד הדעת אלא

לפי הרוב הנראה לעינים אפילו כחוט
השערה יותר מהחצי סגי :

של׳ שחט מבהמה כל סימן א׳ וחצי
השני מאי :

תש׳ כל זמן שלא שחט רוב א׳ בעוף
ורוב שנים בבהמה טריפה :

עוד למדנו שהעוף כשר בשחיטת
רוב סימן א׳ כמתניתא דבי רבי
ישמעאל זאת תורת הבהמה
והעוף וכל נפש החיה הרומשת במים
הטיל הכתוב העוף בין הבהמה והדגים
דהיינו נפש החיה הרומשת במים ל
לפוטרו בלא שחיטה כדגים אי אפשר
שכבר הוקש לבהמה לחייבו בשחיטת
שני סימנים כבהמה אי אפשר שכבר
הוקש לדגים הא כיצד חייב בסימן אחד
מפני שהוקש לבהמה ופטור משני -
סימנים מפני שהוקש לדגים :

של׳ במה שוחטין ובמה אין שוחטין :

תש׳ אין שוחטין בכל דבר המחובר
לקרקע או לגוף לקרקע כמו קנה
קוץ ועץ ולגוף כמו שן וצפורן המחוברים
בבהמה אבל שוחטין בכל דבר התלוש
ולאו דוקא סכין רק כל דבר הנלקח ב
בידים ומאכיל את הבשר ואני לומדים
ממה שאמר באברהם אבינו ע״ה
ויקח את המאכלת משמע דבר ה
המאכיל את הבשר ומדאמר ויקח
משמע דבר הנלקח בידים ולאו דוקא
סכין רק כל דבר החותך ובלבד
שלא יהיה בו פגם:

שאלה

למה אין שוחטין בדבר פגום:
תשובה מפני שאינו חותך רק
קורע וכתיב ושחטת
ולא וקרעת:

שאל׳ מנין שאסור לשחוט בסכין
פגום:

תש׳ דכתיב לא תשחט על חמץ
חמץ בגמטריא פגימה:

אלה חד

שאל מה ענשו של שוחט בסכין פגום :

תש׳ כאלו אוכל חמץ בפסח וחייב כרת דכתיב כל אוכל חמץ ונכרתה ר״ל כל האוכל בשר שחוטה בסכין פגום שעולה כמנין פגימה החמץ ונכרתה לכן השוחט יזהר לבדוק הסכין יפה בנחת במיתון ביישוב הדעת בכונה נכונה עד מאד ואחר ישחוט בו :

שאל במה בודקין וכיצד בודקין ובכמה פעמים בודקין :

תש׳ השוחט בהמה חיה ועוף צריך שיבדוק הסכין קודם שחיטה יב פעמים משלש רוחותיה שהם פיה ושני צדדיה עד שלא ירגיש בו פגם כלל ואחר ישחוט בו וכיצד בודקין אותו מוליכו ומביאו על צפרנו מפיו וכן יעשה בשני צדדיו

שני פ' מכל צד על הבשר ושני פ' על הצפורן
הרי י"ב פעמים ואחר כך ישחוט בו :

שא' מפני מה בודקין בבשר ובצפורן
תש' הבשר כנגד הוושט ובצפורן
כנגד הקנה :

שא' מנין שצריך לבדוק הסכין י"ב פעמים
תש' ממה שאמר בשאול המלך ושחטתם
בזה ואכלתם בדיקת זה שעולה י"ב
מלמד שבדק שאול הסכין י"ב פ' ואח"כ נתן
רשות לישראל לשחוט בו :

שא' כיצד היא תואר הפגימות הפוסלות
תש' שמות הפגימות הם ג' כמו שאמרו
בגמרא אמר רבא ג' מדות בסכין
אוגרת מסוכסכת עולה ויורד :

שא' אוגרת מה ענינה ולשונה ..
תש' אוגרת היא פגימה הנרגשת ב
בהולכה ובהובאה וזאת פסולה
בכל ענין בין שתהא בראש הסכין בין בסוף
והוא מלשון אגרה בקציר מאכלה :

אלה מסוכסכת

ש׳ מסוכסכת מה עיינה ולשונה :

תש׳ מסוכסכת היא פגימה הנרגשת
בהובאה לבד דהיינו שמניח הסכין
על אצבעו בהובאה תרגיש שיש בו פגם
ובהולכה לא תרגיש אם שחט דרך הולכה
ולא הביא כשירה ואם הביא פסולה :

ש׳ עולה ויורד היכי דמי :

תש׳ סכין שהוא עקום כנחש שאבר
מקצתו הרחיים בתשחזה ואינו
שוה בבדיקתו רק יש בו עליה וירידה כמו
גב הנחש הואיל ואין בו פגם שוחטין בו
לכתחלה :

ש׳ סכין חדה שהושחזה והרי אינה
חלקה אלא שמגעתה כמגע ראש
השבולת שהוא מסתבך באצבע מהו :

תש׳ הואיל ואין בו פגם שוחטין בו :

ש׳ סכין שפיר חלק ואינו חד מהו :

תש׳ הואיל ואין בו פגם שוחטין בו אפילו
הוליך והביא כל היום שחיטתו כשירה :

שאל הַשּׁוֹחֵט בְּסַכִּין בָּדוּק וְנִמְצָא פָּגוּם
מַהוּ :
תשו׳ הֲרֵי זוֹ נְבֵלָה אֲפִילוּ נָגַע בְּעֶצֶם
המפרקת אין תולין שֶׁנִּפְגַּם בּוֹ
אחר שחיטה לא חיישינן שמא בעור
נפגם ונמצא שוחט בסכין פגום אפילו בעוף:
שאל כמה שיעור הפגימה :
תשו׳ כָּל שֶׁהוּא וּבִלְבַד שֶׁתְּאַגֵּיר בצפורן
אפילו כְּחוּט הַשַּׂעֲרָה :
שאל אם לא בָּדַק הַסַּכִּין קודם שחיטה
ובדקו אחר שחיטה ומצאו יפה
מהו :
תשו׳ שְׁחִיטָתוֹ כְּשֵׁירָה :
שאל הַשּׁוֹחֵט בְּהֵמוֹת אוֹ חַיּוֹת אוֹ
עוֹפוֹת הַרְבֵּה צָרִיךְ לִבְדּוֹק הַסַּכִּין
בֵּין כָּל אֶחָד וְאֶחָד אוֹ לָאו :
תשו׳ צריך לבדוק הסכין בין כל אחד
ואחד ואם לא עשה כן ובדק
באחרונה ומצאו פגום כלם נבלות אפילו
הראשונה :

ש' כבר אמרנו שצריך לבדוק הסכין בין
כל אחד ואחד ואם עבר ולא בדקו
ואחר שחיטה נאבד הסכין מהו:

תש הואיל ובדקו קודם שחיטה אפילו
שחט בו מאה חיות או מאה עופות
זו אחר זו ונאבד הסכין שחיטתו כשירה:
ואם נגע בעצם המפרקת של א' מהם יש
להחמיר ולחוש לכל אותן ששחטו.
אחר כך:

ש' שחט בסכין בדוק ונאבד קודם
שיבדקנו ומצאו והוא פגום מהו:

תש שחיטתו כשירה הואיל ויצא
בהיתר וזה שנמצא פגום נאמר
שבר עצמות ולא אדעתיה ואוקי סכין
אחזקתיה:

ש' שוחט שיש לו סכין מיוחד לשחיטה
ומקום מיוחד שחט בלא בדיקה
ואחר השחיטה נאבד מהו:

תש בחזקת בדוק הוא וכשירה:

ש׳ היכן מקום השחיטה בקנה

תש׳ מקום השחיטה בקנה לצד הראש
משיפוי כובע ולמטה ושיפוי הוא
ענין קושי כמו ושיפויין הוו בבראשית-
רבא ולמטה בקנה עד מקום שמג׳ע-
ראש כנף האונה כשנופחים אותה עולה
למעלה :

ש׳ היכן מקום השחיטה בוושט :

תש׳ מתחלת המקום שכשחותכים -
אותו מתכווץ עד המקום שישע׳ר
ויתחיל להיות פריצים ככרס ואם שחט -
למעלה ממקום זה הנקרא תרבץ הוושט
או למטה ממקום זה שהוא מתחלת
בני מעים פסולה :

ש׳ באיזה מקום מן הצואר צריך
לשחוט :

תש׳ באמצע הצואר ואם שחט מן
הצדדים כשירה והוא שיחזיר
הסימנים וידע שחתכן קודם המפרקת :

שא׳ מה הם הדברים הפוסלים את
עצמות השחיטה :
תש׳ הם חמשה מלבד ממה שאמרנו.
ואלו הן שהיה דרסה חלדה
הגרמה עיקור :
וסמך לדבר לחמשה דברים אלו מהתו׳
ממה שאמר יצחק אבינו לעשו
וצודה לי ציד צידה כתיב הא יתירה
לרמוז שציוה על חמשה דברים שלא יעשה
אותם עשו בשחיטתו :
שהיה כיצד והיכי דמי :
תש׳ אם התחיל לשחוט ושהא
בין בשוגג בין במזיד בין -
באונס בין ברצון וחזר וגמר השחיטה
פסולה וסמך לדבר שאמר הכתוב ו
ושחט שחיטה אחת ולא שתי שחיטות :
שא׳ סיבת השהיה מה היא
תש׳ באחד משלשה דברים אם
כשהתחיל לשחוט נפלה

אֲרַדְתּוֹ מְעָלָיו ושהא להגביהו או ידיו
מרתחות, וְנָפְלָה הַסַּכִּין מִיָּדוֹ וְשֶׁהָא
להגביהו או רָאָה הַדָּם וְנִתְעַלֵּף מֵחֲמַת
מורך הלב ושהא בין תחלת הַשְּׁחִיטָה
לְהַשְׁלָמָתָהּ :

ש׳ כַּמָּה שִׁיעוּר הַשְּׁהִיָּה :

תש כְּדֵי שֶׁיַּגְבִּיהֶנָּה בהמה כיוצא
כה וְיַרְבִּיעֶנָּה, וְיִשְׁחוֹט רוב
הסימנים דְּהַיְינוּ בהמה גַּסָּה לְגַסָּה דַּקָּה ל
לדקה וְעוֹף לְעוֹף וּמִנְהָג אֲמִיתִּי וְהַכָּשֵׁר
לִפְסוֹל כָּל הַשְּׁהִיּוֹת כָּל שֶׁהוּא בֵּין בְּמִיעוּט
ראשון בֵּין בְּמִיעוּט אַחֲרוֹן בֵּין בְּקָנֶה בֵּין
בַּוֶּשֶׁט :

מִפְּנֵי מַה נֶּאֶסְרָה הַשְּׁהִיָּה :

תשובה דְּחַיְישִׁינַן שֶׁמָּא בִּשְׁהִיַּית
נִקַּב הַוֶּשֶׁט וְהוּא אֶחָד
מֵהַדְּבָרִים שֶׁנְּקִבָתָם בְּמַשֶּׁהוּ לָכֵן
פְּסוּלָה :

וְלָזֶה יִזָּהֵר הַשּׁוֹחֵט לְזָרֵז וּלְאַמֵּן יָדָיו כָּל מַה
שֶּׁיִּהְיֶה אֶפְשָׁר :

היכן למדנו שהיה מן התורה
ת״ש דכתיב והאיש משתאה
לה ומתרגמינן וגברא שהי
שהיה אליעזר עבד אברהם מיחל -
ומצפה לישועת ה׳ ורש״י תיבות של -
שהיה שאין השחיטה יפה הגונה :
דרסה כיצד והיכי דמי :
ת״ש כל שהניח הסכין על
הצואר ודחק וחתך הסימני
בבת אחת כחותך צנון או קשות או -
שהכה בסכין כדרך שמכין בסייף -
וחתך הסימנים בלא הולכה והובאה
הרי זו דרסה ואסורה :
מפני מה נאסרה הדרסה :
ת״ש לפי שדומה לחנק הנשחט
והתורה אמרה וזבחת
ולא וחנקת :
מנין לדרסה מן התורה :
ת״ש דכתיב ומעוך וכתות ומתרגמי

וְרַמְרִים וְרַרְסִים וְרַ״ת שֶׁל דְּרָסָה רַרָס
רַצָץ סִימָנֵי הַבְּהֵמָה :

חֲלָדָה כֵּיצַד וּמָה טַעַם לְאִיסּוּרָה :

כְּגוֹן שֶׁהֶחֱלִיד הַסַּכִּין תַּחַת הָעוֹר בּ
בַּבְּהֵמָה גַּסָּה אוֹ תַּחַת הַצֶּמֶר -
בַּבְּהֵמָה דַּקָּה וְשָׁחַט שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה -
דִּבְעֵינַן שְׁחִיטָה מְפוֹרֶעֶת וְלֵיכָּא :

שׁ׳ מַעַן לִשְׁחִיטָה מְפוֹרֶעֶת מִן
הַתּוֹרָה :

תְּשׁ׳ דִּכְתִיב הַחוֹלֵד וְהָעַכְבָּר וְגַם -
מְצִינוּ בִּגְמָרָא חֲלָדָה מִלָּשׁוֹן
חוּלְדָה הַטְּמוּנָה בֶּעָפָר וְרַ״ת שֶׁל חֲלָדָה
חַיָּיב לְכַסּוֹת דְּבָרִים הַמְּכוּסִים :

עוֹ׳ טַעַם אַחֵר רֶמֶז לִשְׁחִיטָה -
מְפוֹרֶעֶת מִן הַתּוֹרָה דִּכְתִיב חֵץ
שָׁחוּט לְשׁוֹנָם מָה חֵץ בְּגָלוּי אַף שְׁחִיטָה
בְּגָלוּי :

הַגְרָמָה כֵּיצַד וְהֵיכִי דָּמֵי :

תְּשׁוּבָה זֶה הַשּׁוֹחֵט בַּקָּנֶה בְּמָקוֹם

שאינו ראוי לשחיטה דהיינו לצד
הראש למעלה משיפוי כובע כמו
שני חיטים יש בסוף הקנה בתוך –
טבעת הגדולה יש שני זרגרי מצף
סחוסי ונקראים חיטי אם שחט ב
בתוך החיטים ושייר ממט או מהם
משהו למעלה שחיטתו כשירה שהרי
שחט משיפוי כובע ולמטה ואם –
לא שייר מהם כלם אלא ששחט –
למעלה מהם הרי זו מוגרמת ונבילה:
ולשון של הגרמה הוא הכרעה ש
שמכריע ידו על הסכין לשחוט במקום
שאינו ראוי:

שא הגרים בתחלה שליש ושחט
שני שלישים מהו:

תש כשירה:

שא שחט שליש והגרים שליש
וחזר ושחט שליש האחרון
מהו:

תש כשירה :

שט׳ מנין להגרמה מן התורה :

תש׳ דכתיב ועצמותים יגרם :

עוד למדנו הגרמה מלשון משנה

ממה שאמר היה שוקל עין

בעין ונתן לו כדי נרומיר פי׳ (שני)

כדי הטייתו והכרעתו ודת של הגרמה

השחיטה גבוהה רחוקה ממקום הראוי :

עקור כיצד והיכי דמי :

תשוב׳ כגון שנעקר הקנה והוושט

מהלתי מהבשר ממקום

חיבורן קודם גמר שחיטה שחיטתו

פסולה :

שט׳ נמצא הסימן ישחוט שמוט

מאי

תש׳ אם כששחט תפס הסימנים

בידו או עור בית השחיטה

מאחוריו ושחט הרי זו פסולה שאיפשר

שהיו שמוטין ומה שנשחטו הוא מה

שתפס אותן ואם לא תפס אותם

כששחט שחיטתו כשירה שלא היה
אי אפשר לשוחטן אלו היו שמוטין כבר:
שאל היכן למדנו עקור מן התורה:
תש דכתיב וברצונם עקרו שור ורת
של עקור עקירת קנה וושט רוב:

דיני כיסוי הדם

שאלה

השוחט בהמה חיה ועוף ולא יצא מהם
דם מהו:

תש מותרים כי השחיטה אינה [אלא] להוציא
מכלל אבר מן החי:

שאל ברכת השחיטה נוסחה היא על
השחיטה ואינה מעכבת השחיטה
או לאו:

תש הברכה נוסחה היא על השחיטה
ואינה מעכבת ואם שחט ולא
בירך שחיטתו ~~פסו~~ כשירה:

שצה מיהם הבעלי חיים שצריכים ל
לכסות דמן:

תש חיה ועוף דכתיב אשר יצוד ציד חיה
ועוף ושפך את דמו וכסהו בעפר:

שצ מי הוא שחייב לכסות השוחט או
אדם אחר:

תש השוחט חייב לכסות דכתיב וכסהו
ולא כתיב וכסה להורות שהשוחט
הוא יכסה הדם ולא אחר:

שצ מהיכן מצינו שצריך ליתן עפר
תיחת למטה ולמעלה:

תש דכתיב וכסהו בעפר ולא כתיב וכסהו
עפר לרמוז על שני עפרים א' למטה
תחת הדם ואחד למעלה:

שצ באיזה עפר מכסים הדם:

תש כל דבר שמצמיח הזרעים הנזרעי
בתוכו הוא בכלל עפר ומכסים בו
ואין מכסים בכל דבר שיש בו לחלוחית ולא
בעפר המדבר מפני שהיא מלחה:

שאל׳ שחט ולא היה בו עפר תיחוח למטה
מהו :

תשו׳ צריך לגרור הדם על עפר תיחוח
ולכסות אותו בעפר תיחוח :

שאלה אם מה מכסים הדם בידו או -
ברגל או בכלי או בסכין :

תשו׳ מכסה בידו או בסכין אבל לא ברגל
שלא יהיו המצות בזויות עליו :

שאל׳ שחט עוף או חיה ושחט על אותו
הדם בהמה מהו :

תשו׳ פטור מלכסות אבל אם שחט
בהמה ושחט על אותו הדם
חיה ועוף חייב לכסות :

שאל׳ אם שחט מאה חיות או מאה
עופות כמה כיסויים וכמה
ברכות חייב :

תשו׳ אם כלם שוחטין במקום א׳ די
בברכה אחת וכיסוי א׳ לכלם
אבל יזהר שלא ידבר בין שחיטה

לכיסוי מדבר שאינו מצרכי השחיטה
ואם דבר י״א שלא הוי הפסק:

שׁץ שחט ונבלע הדם בקרקע מאי
תש אם רשומו ניכר יכסנו:

דיני הריאה

שׁץ רֵיאָה שֶׁנִּיקְבָה נֶקֶב מִפּוּלָשׁ זֶה
כְּנֶגֶד זֶה מַאי:
תש טְרֵיפָה וְהַטַּעַם לְפִי שֶׁהָרֵיאָה
מְלֵאָה רוּחַ בְּתִיּוֹת הַבְּהֵמָה
ומרחפת עַל הַלֵּב וּבִלְתִּי זֶה אִי אֶיפְשַׁר
לְהתקיים אֲפִילוּ שָׁעָה א׳ וְעַכְשָׁו שֶׁנִּקְבָה
לא ר׳ שיכנס הרוח לא אפילו אותו
שבתוכה לא יעמוד בה ולא תהי׳ מרחפת
על הלב כבתחלה ומיד יולד לה עגמת
נפש בקרבה וקריב לה שתמות מיד
ולפיכך טריפה:

שַׁץ כַּמָּה אוּנוֹת יֵשׁ לָרֵיאָה:
תש חֲמִישָׁה אונות יֵשׁ לָרֵיאָה

תלתא מימינא ותרין משמאלא כשהבהמה
תלויה ברגליה ובני מעיה כלפי הטבח
שאז ימין הבהמה וימין הטבח שוין :
שע׳ נתוספו האונות במנינם דהיינו ד׳
מימין וג׳ משמאל מהו :
תש׳ אם האונה היתירה בסדר האונות
או מלפני הריאה לעומת הלב
מותרת ואם לעומת הצלעות על גבה טריפה :
והוא שתעלה של הדם אחר שנפחוה
פחות מזה השיעור טריפה (כשירה) :
שע׳ אונה של ימין הסמוכה לגרגרת
אצל הצואר מכוש התחתונה
בזמן שהבהמה תלויה ברגליה והיא ה
העליונה בחיות הבהמה ואם נמצא על
גבה כטרפא דאסא מהו :
תש כשירה שכן דרכה ליפצל ודוקא
ימנית אבל לא שמאלית ודוקא
למעלה מחציה אבל למטה מחציה טריפה :
ואונה זו נקראת בלשון חז׳ רגל של חמור :

שאל שיעור האונות לעלות למנין כמה
היא :

תש׳ כשיעור עלה של הדס אחר
שנפחית וכל שאינה כשיעור
זה הוי ליה חסרה וטריפה :

שאל אם חסר אונה א׳ מצד ימין מהו :

תש׳ הוורדא משלמת :

שאל חסרה הוורדא או שנמצאו
שתים או שנמצאת בצד
שמאל מהו :

תש כשירה :

שאל נמצאת הוורדא בלא כיס
מהו :

תש׳ טריפה והסימן ווי לחסרין כיס :

שאל נמצאת הוורדא חוץ לכיס מהו :

תש׳ מניחים אותה לתוך הכיס
ונופחים אותה אם עמדה
לכיסה כשירה ואם לאו טריפה :

שאל כמה שיעור גודל הוורדא .

33

תשובה בבהמה דקה נחלמין בי״צה
ובבהמה גסה כפי גדלה :
ש״ץ למה אין מברכין על בדיקת
הריאה כמו שמברכין על
השחיטה :
ת״ש מפני שאם נמיצאת טריפה
יהיה ברכה לבטלה :
ש״ץ מה הם הסימנים המטרפים את
הריאה :
ת״ש הם שלשה חס״ר ית״יר חלי״ף חס״ר
אם אם חסרה א׳ מהאונות ית״ר
אם יש אונה יתירה חלי״ף אם נתחלף
הסדר שנמיצאו שתים מימין ושלשה
משמין טריפה :
ש״ץ בשלמא אם חסר אונה א׳ ראוי
ליטרף אבל אם ימצא אונה
יתידה למה ראוי ליטרף :
ת״ש משום דכל יתיר כנטיל דמי
ש״ץ מפני מה אמרו כל יתיר כנטול דמי :

17

תש׳ משום שכל אבר יש לו שורש
ומעין שממנו נובע ובזה מתקיים
ואם יש שני איברים יונקים ממקום אחד
אינם יכולים לעמוד לפיכך אמרו כל
יתיר כנטול דמי :

שי׳ למה אם נתחלף הסדר טריפה :
תש׳ דכתיב הוא עשך ויכוננך שהקב״ה
ברא את האדם באופן שאם יתחלף
הסדר אי אפשר להתקיים לפיכך
טריפה :

שי׳ ריאה שאין לה חיתוך אונית מהו :
תש׳ טריפה ואם יש בה סדק כמראה
היפרש בינהן בין בעקרן בין
באמצען בין בסופן כשיעור עלה שלהדס
כשירה והוא שיהיה הסדק במקום
הראוי להיות חתיך :

שי׳ אם בצד א׳ מהריאה חסר אונה
אחת ט״א שבסוף האומה יש
בליטה כעין אונה מהו :
תש׳ כשירה אע״ג שדרך האונות

ודינן

להיות סמוכות זו לזה וכאן האומרה מפסקת ביניהן וכל זה נאמר בבהמה וחיה אבל בעוף אם יש חיתוך אונות כבהמה אין לו מנין ידוע :

שאל׳ כבר אמרנו שיש שני עורות לריאה ניקב זה בלא זה או זה שלא כנגד זה מהו :

תש׳ כשירה עד שינקבו שניהן זה כנגד זה אפילו נגלד קרום העליון כלו׳ לא שצריך לבדוק אם לא ניקב התחתון :

שאל׳ ניקבה הריאה ועלה בו קרום ונסתם מהו :

תש׳ טריפה :

שאל׳ הואיל שניקבה הריאה במשהו טריפה וקיימא לן אין סירכא בלא נקב ולעולם הסירכא באה מחמת נקב מפני מה חלוקים בדיניהם ובמה הם חלוקים :

תש' סירכא דהיינו חוט של ריר
שיוצא ממקום א' ונדבק למקום
אחר טריפה והנמ' כשהוא חוץ לסדרן
אבל אם מאומה לאונה או מאונה ל
לאונה מחיתוך של ז' לחיתוך של זו
שאצלה אפילו באגלכין אפילו יש בה
פלויש הרי זה כסדרן וכשירה אבל מגב
לגב מחיתוך לגב משפולי לשפולי או
מחודה של זו לחודה של זו שאצלה
כל זה נקרא שלא כסדרן וטריפה :

שאלה

סירכא שהיא תלויה בריאה ואינה
נדבקת למקום א' מהן :

תש' כשירה כי סירכא כזו לאו ח
מנקבקאתי צא ריר בעלמא
הוא :

שאל' סירכא שהיא ממקום למקום
באומה או באונה עצמה מהן :

תשובה דינה כסירכא תלויה וכשירה :
שא׳ סירכא שעולה מן האונה לדופן שכנגד האומה מהו :
תש׳ טריפה ואם סירכא עולה מן האונה לדופן שכנגד האומה ולדופן שכנגד האונה אם רובה כנגד האונה כשירה ואם רובה כנגד האומה טריפה :
שא׳ שיעור הסירכא כמה היא
תש׳ בין שהיא דקה כחוט השערה בין שהיא עבה וחזקה כגידל :
שא׳ נסרכה האונה והאומה לגרגרת או לחזה או לשמנונית הלב או לטרפש העיניתא שהוא סוף טרפש הלב או לטרפש הכבד או לרחם או לעלמארא שקורין מולינא או לסמפון היורד בין שתי הערוקת או לקנה הלב או לשמנונית הסימפונות מאי :

תשו׳ טְרֵיפָה אפילו היא דבוקה
בְאַחַת מִקוּמוֹת הנ״ל בלי פלוש:

שא׳ רֵיאָה שֶׁהִיא כֶּעֱשׂ׳ בְּמַיִשׁ וְשֵׁה
מֵהֵן:

תשו׳ טְרֵיפָה:

שא׳ בכַמָה מקומות יש לנו לבדוק
בבהמה וחיה:

תשו׳ אין לנו לבדוק אחר שום —
טריפות מן הסתם חוץ מהריאה
לראות אם יש בה סירכא וכל הפורץ
גדר לאכול בלא בדיקה ישכנו נחש:

שא׳ הַמוֹצִיא סִירְכָא בְּרֵיאָה וְנִסְתַּפֵּק
אִם הִיא בְּנֶגֶב אוֹ בְחִיתוּךְ —
כְּשֶׁנוֹפְחִים אוֹתָהּ הַדָּבָר נִרְאֶה שֶׁהִיא
בְּחִיתוּךְ וּכְשֶׁאֵין נוֹפְחִים אוֹתָהּ כַּ״בַּ
נִרְאֶה שֶׁהִיא בַּחוּץ מַהוּ:

תשו׳ כְּשֵׁירָה:

שא׳ נִמְצְאוּ שְׁתֵּי בוּעוֹת סְמוּכוֹת
זוֹ לָזוֹ מַהוּ:

תש' טריפה ואם אחת היא ונראה
כשתים נוקבים אותה ושופכין
אותה באחד מצידיה אם שופכין
שתיהן כאחד כשירה ואם לאו -
טריפה בדרא כשהן מוגלא או מים
סרוחים אבל אם הם צמחים קשים
או מים זכים אע"ג שהם סמוכות זו
לזו כשירה :

שי' בועה שנמצאת בסוף שפולי
ריאה מהו :

תשובה נוהגים לאסור אם אין
בשר מקיף מכל צד -
ושפולי היינו תחתית האומה והאונה
אבל לא החיתוכים שבין אונה
לאונה :

שי' אם נמצאת בועה לצד עליון
מהריאה במקום שהיא -
דבוקה לשדרא מהו :
תש' דינה כשפולי וטריפה :

ש' בועה בריאה ונכרת בעבר אחר
מהו :

תש' אע"ג דלא שפכי אחדרי כשירה :

ש' סירכא תלויה יוצאת מהבועה
מהו :

תש' טריפה :

ש' ריאה שנמצאו בה בועות
הרבה מהו :

תש' אם הם מלאות רוח או מים
זכים או ליחה הנמשכת כדבש
או ליחה יבשה אפילו כאבן מותרת
ואם הם מלאים מים סרוחים או ע
עכורים טריפה :

ש' ריאה שנמצאת נקובה שלא
ממשמש יד הטבח ואין —
ידוע אם ניקב מחיים או לאחר
מיתה מהו.

תש' טריפה :

ש׳ בועה או סירכא שנמצאת
בקנה הלב או בכל מקום חוץ
מהריאה מאי:

תש׳ כשירה:

ש׳ ריאה שנשפכה כקיתון מאי:

תש׳ אם הסימפונות נמוחו טריפה
ואם לאו כשירה:

ש׳ כיצד בודקים אותה לראות אם
נימוחו:

תש׳ נופחים ונוקבים אותה ושופכין
אותה בכלי שהוא שוע כאבר אם
נמצאו בה חוטים לבנים ידוע שהסמפונות
נימוחו וטריפה ואם לאו כשירה:

ש׳ נגלד קרום העליון כלו מהו

תש׳ כשירה ולא שצריכה בדיקה:

ש׳ ריאה שנשמע בה קול הברה
מהו:

תש׳ מושיבין אותה במים ונופחים
אותה ואם בעבעו המים

טריפה ואם לאו כשירה וקול שנשמע
בה מפני קרום התחתון שנקב ורוח –
עובר בין שתי הקרומות :

שאל' ריאה שנמצא בה מקום אטום
שאינו עולה בנפיחה מהו :

תש' חותכין סמוך ממש למקום אטום
אם נמצאת בה ליחה מותרת
שמפני הליחה לא נכנס הרוח ואם לאו
מושיבים אותה לתוך המים אם בצבצי
בידוע שהרוח נכנס וכשירה :

שאלה

מה הם המראות הפוסלות את הריאה

תשובה ריאה שנמצא בה כל שהוא
שחור כדיו או שהיא כ
כמראה בשר בין שהיא כחלמון ביצה
בין שהיא כמראה כרכום בין שהיא
כמראה קשותא וכן אם היא כמראה
הבקעת דהיינו לבנה כבקעת ויא
כעין חדיות של דקל :

43

ש׳ באיזה אופן פוסלות המראות האלו :

תש׳ המראות אינם פוסלות עד שנותחים אותה וממרס בה בידו אם נשתנית המראה הבשר כשירה ואם לאו טריפה :

ש׳ מה המראות הכשירות :

תש׳ אם הם בלונו דומה לרקיע או שהוא כמראה הירוק וסימנך כירק עשב לאכלה או כ כמראה הכבד או אדומה כתכלית האודם כשירה וסימנך לא - תתעב אדומי :

22

נעשו ע״י הצעיר יצחק דוולאבריינה שוחט דקהלת קק״ק
בשנת הקל״ט ט״ו לחדש תשרי

Citoyen abraham niger Salomon

[illegible]

[illegible]

[illegible]

tu et tune bette

elle tu et ne bette bien

elu et tuure bette

13 48 54

je peutanetre sete trois

manue

1345

B

Bon

Bon

R

